

Barnbokslut 2010

Trelleborgs kommun

1. Inledning

Om FN:s barnkonvention

År 1989 antog FN barnkonventionen, år 1990 ratificerades den i Sverige. Barnkonventionen består av 54 artiklar, varav artikel 2, 3, 6 och 12 kallas för de fyra huvudprinciperna. När man läser alla övriga artiklar ska man läsa dem med huvudprinciperna "som glasögon".

Gällande barnkonventionen är *barnperspektiv* och *barnets perspektiv* två centrala begrepp som alla bör ha i minnet. *Barnperspektiv* handlar om när vuxna gör en bedömning av vilka konsekvenser ett beslut får för barn och unga. *Barnets perspektiv* handlar däremot om att barnen själva blir tillfrågade och får bidra med synpunkter och förslag.

De fyra huvudprinciperna i barnkonventionen:

- *Artikel 2* slår fast att alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras.
- *Artikel 3* anger att det är barnets bästa som ska komma i främsta rummet vid alla åtgärder som rör barnet.
- *Artikel 6* säger att varje barn har rätt att överleva, leva och utvecklas.
- *Artikel 12* handlar om barnets rätt att uttrycka sina åsikter och få dem beaktade i alla frågor som berör honom eller henne. När åsikterna beaktas ska hänsyn tas till barnets ålder och mognad.

Ny strategi för att stärka barns rättigheter i Sverige

I december 2010 antog riksdagen en ny nationell strategi (Prop. 2009/10:232) för att stärka barns rättigheter i Sverige. De ersätter den strategi som antogs år 1999 för att förverkliga FN:s konvention om barnets rättigheter i Sverige. Barnkonventionen omfattar alla medborgare i åldern 0-18 år. Barnkonventionen sätter barnet i fokus vid beslut eller åtgärder som kan beröra ett enskilt barn eller en grupp barn.

Avsikten är att strategin ska vara en utgångspunkt för offentliga aktörer på statlig och kommunal nivå som i sina verksamheter ska säkerställa barnets rättigheter utifrån gällande lagstiftning.

Den nya strategin utgår från dessa nio principer:

- All lagstiftning som rör barn ska utformas i överensstämmelse med barnkonventionen.
- Barnets fysiska och psykiska integritet ska respekteras i alla sammanhang.
- Barn ska ges förutsättningar att uttrycka sina åsikter i frågor som rör dem.
- Barn ska få kunskap om sina rättigheter och vad de innebär i praktiken.
- Föräldrar ska få kunskap om barnets rättigheter och erbjudas stöd i sitt föräldraskap.
- Beslutsfattare och relevanta yrkesgrupper ska ha kunskap om barnets rättigheter och omsätta denna kunskap i berörda verksamheter.

- Aktörer inom olika verksamheter som rör barn ska stärka barnets rättigheter genom samverkan.
- Aktuell kunskap om barns levnadsvillkor ska ligga till grund för beslut som rör barn.
- Beslut och åtgärder som rör barn ska följas upp och utvärderas utifrån ett barnrättsperspektiv.

I strategin framgår bland annat att arbetsgivare på statlig och kommunal nivå ansvarar för att berörda yrkesgrupper erbjuds en fortlöpande och lämplig kompetensutveckling. Vad gäller barns kunskap om sina rättigheter framgår det av strategin att pedagoger inom förskola och skola har en särskilt viktig roll i att ge barnet kunskap om sina rättigheter. Vidare framgår att framför allt de kommunala verksamheter som kommer i kontakt med föräldrar, har en viktig uppgift i att informera föräldrar om barns rättigheter.

2. Trelleborgs kommuns barnbokslut 2010

Samtliga förvaltningar ombads att skicka in underlag till barnbokslut 2010 och beskriva hur de under 2010 hade arbetat med fokus på barnets bästa i främsta rummet (artikel 3), barns delaktighet och inflytande (artikel 12) samt om de på något sätt hade informerat barn eller vuxna om barns rättigheter (artikel 42).

Utöver detta ombads förvaltningarna att besvara några frågor i syfte att kunna bedöma i vilken utsträckning barnchecklistan används samt om det finns önskemål om kompetenshöjande insatser i syfte att tillämpa barnkonventionen.

I nedanstående sammanställning redogörs det sammanfattningsvis för hur de olika förvaltningarna har svarat. Längre fram i detta dokument återfinns även fullständigt svar från respektive förvaltning/verksamhet.

Utgångspunkter

Artikel 3: Barnets bästa ska komma i främsta rummet vid alla beslut som rör barn.

Artikel 12: Varje barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör henne/honom. Barnets åsikt ska beaktas i förhållande till barnets ålder och mognad.

Artikel 42: Konventionsstaterna åtar sig att genom lämpliga och aktiva åtgärder göra konventionens bestämmelser och principer allmänt kända bland såväl vuxna som barn.

Frågeställningar till förvaltningarna

1. Hur har ni under år 2010 arbetat för att barnets bästa ska komma i främsta rummet?
2. Hur har ni år 2010 gått tillväga för att låta barn komma till tals i de frågor som rör dem?
3. Har ni under år 2010 på något sätt förmedlat kunskap till barn och/eller vuxna om barnets rättigheter? Om ja, vänligen beskriv hur.
4. Övriga insatser under 2010: Utöver vad som framgått av ovanstående; har ni på andra sätt arbetat med insatser riktade till barn och unga?

Sammanställning av svar (artikel 3)

Fastighetsförvaltningen har i möjligaste mån arbetat med fokus på barnets bästa och redogör för olika byggnationer under 2010.

Fritidsförvaltningen svarar att de under 2010 har arbetat för att barnets bästa ska komma i främsta rummet.

Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen svarar att beslut som tas i nämnden ska ha barns och ungdomars bästa i fokus, oavsett om de är under eller över 18 år. Inför varje nämndssammanträde har ordföranden uppmärksammat ledamöterna om barnkonventionen. I verksamheterna finns policys i syfte att motverka kränkning och mobbing. All personal har skyldighet att vakta barnens rättigheter och arbeta för ett demokratiskt förhållningssätt.

Kommunledningsförvaltningen

Arbete och försörjning rapporterar att ofta beaktas barnets bästa vid bedömning gällande rätten till ekonomiskt bistånd. Vad gäller den verksamhet som riktar sig till åldergruppen 16-24 år, ingår det i verksamhetsidén att alltid utgå från den unges (barnets) egen upplevelse av situationen. Under 2010 togs det fram en profilmannual i syfte att säkerställa ett attraktivt och inkluderande förhållningssätt till barn/unga.

Strategiskt folkhälsoarbete med barn som målgrupp bedrevs under 2010. Bland annat var fysisk aktivitet och bättre matvanor ett viktigt inslag under hälsoveckan våren 2010. "Fokus Matglädje" kommer att införas 2011, där bättre matvanor i förskola och skola är en del i projektet. Allergironder genomfördes på förskolor och skolor år 2010 och Hälso- och Trygghetsrådet initierade till framtagande av en folkhälsoplan i vilken barn och unga blir en särskilt prioriterad målgrupp.

Vid enheten *Kommunikation och medborgarservice* arbetar samordnaren för barnkonventionsarbetet samt det alkohol- och drogförebyggande arbetet. Under 2010 genomfördes alkoholförebyggande insatser i syfte att skydda barn och unga från alkoholrelaterade skador. Utbildning för gymnasielärare i metoden Classroom Management genomfördes med stöd av medel från Länsstyrelsen. Informationsinsatsen "Tänk Om" genomfördes vid flera tillfällen under året, med syftet att uppmuntra föräldrar att inte förse sina tonåringar med alkohol.

Kulturförvaltningens verksamhet vänder sig i mycket hög grad till barn och ungdomar, vilket innebär att verksamheten anpassas så att den ska bli så bra som möjligt för alla invånare. Barnchecklistan används vid beslut som rör barn.

Miljöförvaltningen hänvisar till Samhällsbyggnadsnämndens barnbokslut. Här framgår en lång rad av insatser, t.ex. miljötillsyn, bullermätningar på förskolor, luftmätningar, allergironder, Bastionskolans kretsloppsarbete, sanering av PCB, sanering av förorenad mark mm.

Räddningstjänsten beaktar barns rättigheter på beredningsutskotten, i syfte att i tidigt skede kunna bedöma hur beslut kommer att påverka barn.

Skolförvaltningen menar att då ansvar finns för barnen och deras lärande, innebär det att barnperspektivet naturligt beaktas och därmed finns barnets bästa i fokus. Följs skollagen och läroplan, följs även barnkonventionen.

Socialförvaltningen har skrivit i sitt inriktningsmål att "vid åtgärder som rör barn ska omtanke om barnets bästa alltid stå i förgrunden." Även inom Vård- och omsorgsverksamheten står barnets bästa i fokus i det dagliga arbetet.

Stadsbyggnadskontoret svarar att då det gäller ärenden där barn befaras kunna påverkas av utformningen, hörs berörda specialister och deras synpunkter vägs in innan beslut fattas.

Tekniska förvaltningen svarar att barnets bästa beaktas som en naturlig process i allt förändringsarbete och nyanläggning.

Sammanställning av svar (artikel 12)

Fastighetsförvaltningen har låtit barn och personal komma till tals vid byggprojekt inom förskola/skola. Därtill har Fastighetsförvaltningen tagit fram en kostpolicy som ska föra fram demokratin vid matsedelsplaneringen i form av mat- och kostråd på alla förskolor och skolor.

Fritidsförvaltningen har låtit barn komma till tals i frågor som rör dem, t.ex. genom enkäter som ungdomsgårdarna delat ut till sina besökare. Förvaltningen ska i sin verksamhet prioritera barn och ungdomar. Fritidsnämnden tillämpar nolltaxa för föreningsverksamhet som bedrivs för barn och ungdomar upp till 20 år. Under 2010 anordnades olika aktiviteter som Kul-i -5, Barnens Vasalopp, höstlovsaktiviteter och flera större arrangemang, t.ex. Fagerängsdagen samt discon för mellanstadieelever.

Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen redogör bland annat för att alla elever ingår i mentorsgrupper som ger en nära och tillgänglig kontakt med lärarna. Under 2010 har elevråd och elevskyddsombud varit aktiva. Nämndens handlingar skickades till elevrådet och Ungdomsrådet. Den årliga elevenkäten gällande delaktighet, trivsel, bemötande mm genomfördes.

Kommunledningsförvaltningen

Inom *Arbete och försörjning* handläggs ansökningar om ekonomiskt bistånd. Det gäller bl.a. ansökningar utöver norm, t.ex. om leksaker eller fritidsaktiviteter för barn. Handläggaren för i sådana ärenden samtal med föräldrar och vissa fall även barnen. När det gäller ungdomar (ålder 16-24 år) utgår verksamheten alltid utifrån den unges egen berättelse. Navigatorcentrum hade under 2010 mer än 5000 besök. Samtliga av dessa samtal utgick från den enskildes upplevelse, erfarenhet och behov.

Barnkonventionssamordnaren vid *Kommunikation och medborgarservice* arbetade under 2010 bland annat med Ungdomsrådet och Barn- och ungdomsberedningen. Under sommaren antogs Trelleborgs kommuns till att

medverka i Trafikverkets projekt "Barn och unga i samhällsplaneringen". Detta pågår till och med år 2012. Samordnaren deltog också aktivt i Partnerskapet för barnkonventionens genomförande, i vilket Trelleborgs kommun har varit med i sedan 2004.

Kulturförvaltningens verksamhet har fokus på barn och ungdomar. Biblioteket har t.ex. en omfattande barnverksamhet med två barnbibliotekarier. Museerna har en "hands on-baserad pedagogik". Förutom verksamhet som bedrivs i samverkan med skolor erbjuder museerna även barn att på sin fritid delta i museiklubbar och aktiviteter så som sommarvikning mm.

Miljöförvaltningen menar att de bör utveckla detta arbetssätt och diskutera under hösten 2011.

Räddningstjänsten har under 2010 genomfört första hjälpen- utbildning för femåringar, totalt deltog cirka 500 barn. Utbildningen genomfördes på brandstationen i Trelleborg. Räddningstjänsten gjorde även besök på skolor och undervisade elever i åk 2, 5 och 8. Cirka 1500 elever utbildades år 2010. Räddningsnämnden beaktar barns rättigheter i beredningsutskottet. Detta i syfte att säkerställa att barns rättigheter tas tillvara i tidigt skede i beslut som rör barn. Räddningstjänsten har även informerat om brandsäkerhet på transitboendena för flyktingbarn.

Skolförvaltningen följer upp barns delaktighet och inflytande i årliga kvalitetsredovisningar. Dessa ska omfatta såväl förskola som skola. Skolnämnden behandlade år 2010 ett medborgarförslag angående matbrickor och kvaliteten på skolmaten. Detta resulterade i en enkätundersökning angående skolmaten. Referensklasserna på Vståkraskolan fick besvara enkäten. Skolförvaltningen poängterar också att arbetet med barnens rättigheter kontinuerligt ska bedrivas i undervisningssituationen.

Socialförvaltningen rapporterar att alla utredningar gällande barn görs enligt utredningsmodellen BBIC. BBIC står för *barnets behov i centrum*. Syftet är att stärka barnperspektivet och delaktigheten för barn och deras familjer. Socialförvaltningen har även genomfört barnsamtal i utredningar gällande barn.

Stadsbyggnadskontoret har vid större frågor försökt att på enklare sätt förklara processer och innehåll i sina dokument och planer, t.ex. gjordes en enklare sammanfattning på lättare svenska i Översiktsplanen ÖP2010. Därtill arbetar Stadsbyggnadskontoret i projektet med Trafikverket; *Barn och unga i samhällsplaneringen*.

Tekniska förvaltningen svarar att i arbetet med trafiksäkerhetsåtgärder har skolan varit delaktig.

Sammanställning av svar (artikel 42)

På frågan om förvaltningarna under 2010 på något sätt förmedlat kunskap till barn och/eller vuxna om barnets rättigheter svarar de flera förvaltningar att de inte har gjort det, men en del har.

Förvaltningar som svarat ja på denna fråga:

Arbete- och försörjning – i samband med en kartläggning av familjer med långvarigt bidragsberoende intervjuades en del barn och det samtalades med deras föräldrar angående rättigheter att ansöka om medel utöver norm.

Länsstyrelsen beviljade även under 2010 verksamheten medel för metodutveckling angående material kring frågor där hedersproblematik utgör hinder för självförsörjning. Detta medförde att bl.a. medarbetare inom verksamheten tog in och förmedlade kunskap om mänskliga rättigheter och barnkonventionen.

Fritidsförvaltningen – Ungdomsgårdarna har förmedlat kunskap till barn om barns rättigheter.

Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen – policydokument finns i syfte att motverka kränkning och mobbning. All personal har skyldighet att vakta barnens rättigheter.

Kommunledningsförvaltningen – genomgång av barnkonventionens huvudprinciper för Ungdomsrådet.

Miljöförvaltningen – har förmedlat internt till vuxna.

Socialförvaltningen – alla barn placerade i familjehem eller på institution har fått Socialstyrelsens material om placerade barns rättigheter.

Sammanställning av svar (övriga insatser år 2010)

Här presenteras en del övrig information gällande förvaltningarnas verksamhet år 2010.

Fastighetsförvaltningen presenterar exempel på byggnationer (förskolor och skolor) där bl.a. elever har medverkat och fått tycka till.

Kommunledningsförvaltningen

Arbete och försörjning har som ett av sina uppdrag att samordna insatser för unga i åldern 16-24 år. Inom ramen för detta uppdrag genomfördes under 2010 flertalet insatser, vilka går att ta del av via Navigatorcentrums verksamhetsberättelse samt www.navigatorcentrumtrelleborg.se

Utifrån tidigare nämnd utredning, kring barn som växer upp i familjer med långvarigt bidragsberoende, påbörjades ett implementeringsarbete under hösten/vintern 2010. Detta syftar till att aktivt arbeta med barnperspektiv i den dagliga handläggningen.

Räddningstjänsten har, utöver de utbildningar som direkt riktar sig till barn, även under 2010 deltagit vid olika evenemang och visat upp sin utrustning samt hade även en "Glöm inte ljusen-kampanj" inför julfirandet.

Tekniska förvaltningen redogör för det utredningsarbete som gjorde 2010, med fokus på oskyddade trafikanter; konfliktrisker mellan oskyddade trafikanter och fordon i det övergripande vägnätet samt trafiksäkerhet för barn i omedelbar anslutning till kommunens förskolor och skolor. Även cykelvägen till Skegrie blev klar 2010. Trafiksäkerhet för elever har under 2010 varit ett av

Tekniska förvaltningen har även prioriterat ombyggnad av lekplatser; Östervångsparken, Stora Beddinge och Stora Isie. Detta i syfte att förbättra standar och miljö samt öka tillgängligheten för funktionshindrade.

3. Kompletterande kartläggande frågor

- 1. I vilken utsträckning har Barnchecklistan (bifogas) använts år 2010 då ni har fattat beslut som indirekt/direkt rör barn och unga?**

Ange det svarsalternativ som passar bäst och förtydliga därefter ert svar.

1. I mycket stor utsträckning
2. I stor utsträckning
3. I varken stor eller liten utsträckning
4. I liten utsträckning
5. I väldigt liten utsträckning

Vänligen förtydliga ert svar:

- 2. Hur pass användbar upplever ni att Barnchecklistan är som arbetsmetod då ni ska fattar beslut som direkt/indirekt rör barn och unga?**

- 3. Upplever ni att det finns behov av kompetenshöjande insatser då det handlar om att tillämpa barnkonventionen?**

Om nej, vänligen motivera ert svar:

Om ja, vänligen beskriv era behov av kompetenshöjande insatser:

- 4. Har ni några övriga synpunkter och/eller önskemål? Om ja, vänligen beskriv så utförligt som möjligt:**

Sammanställning kompletterande kartläggande frågor:

1. I vilken utsträckning har Barnchecklistan (bifogas) använts år 2010 då ni har fattat beslut som indirekt/direkt rör barn och unga?

Det varierar i vilken utsträckning barnchecklistan har använts. Flera förvaltningar använder barnchecklistan i liten eller väldigt utsträckning, medan andra använder den mer eller mindre regelbundet eller nästan inte alls.

Här används barnchecklistan mest:

Fritidsförvaltningen
Kulturförvaltningen
Miljöförvaltningen
Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen
Räddningstjänsten

2. Hur pass användbar upplever ni att Barnchecklistan är som arbetsmetod då ni ska fatta beslut som direkt/indirekt rör barn och unga?

Liksom det faktiska användandet av barnchecklistan skiljer sig även uppfattningarna gällande hur pass användbar barnchecklistan är.

Här redogörs en del svar på denna fråga:

- Oklart hur den ska användas, möjligen kan en omarbetning, i samråd med de som ska använda den, göra den mer användbar.
- Ej användbar eftersom beaktande av barnen är en naturlig del i processen.
- Bra och användbar arbetsmetod.
- Då alla våra beslut bygger på långtgående utredningar kan man inte genom en enkel checklista få svar på om syftet med barnkonventionen har efterlevts.
- I nämndernas arbete tas hänsyn till barnets bästa utifrån barnets individuella behov. Generella beslut är mindre vanliga.
- Den fungerar mer som en påminnelse om att ha barnperspektivet i beaktande vid beslutsfattande än som ett dokument, där varje fråga ska besvaras och utvecklas före beslut.
- Den är användbar i samband med beslut i nämnd och andra inrättningar.
- Väl användbar
- Kulturnämndens verksamhet riktar sig i hög grad till barn och unga, varför man anser barnperspektivet enligt barnkonventionen tillgodoses.

3. Upplever ni att det finns behov av kompetenshöjande insatser då det handlar om att tillämpa barnkonventionen?

Som synes finns det, med utgångspunkt från de förvaltningar som besvarat frågan, ett ganska så utbrett önskemål om kompetenshöjande insatser i syfte att tillämpa barnkonventionen.

Om nej, vänligen motivera ert svar:

- Nej, vi bedömer i dagsläget inte att det finns behov av kompetenshöjande kunskaper i tillämpningen av barnkonventionen. Däremot är det alltid intressant med en diskussion kring barns önskemål och vilka markanspråk/lokaliseringsanspråk som våra "organisationer" som tar hand om barnen har (t.ex. skolor, dagis, sport.)
- Nej, kompetens finns redan.
- Nej, kulturnämndens verksamhet riktar sig i hög grad till barn och unga. Personalen utgår i sitt dagliga arbete både direkt och indirekt från barns/ungas behov och önskemål.

Om ja, vänligen beskriv era behov av kompetenshöjande insatser:

- Ja, gällande barnchecklistans användning.
- Grundläggande utbildning för alla, gamla som nya medarbetare. Vi har en stor förändring på grund av åldersstrukturen.
- Det behövs kontinuerlig information, eftersom det sker byte av både personal och nämndsledamöter.
- Socialsekreterare på familjehemsenheten och utredningsenheten (0-12 år) är i behov av utbildning kring barnkonventionen. Tid för utbildning är planerad. Barnkonventionen kommer att vara tema på en av årets IFO- träffar då all personal bjuds in.
- Det behövs framför allt tid för fortbildning och kontinuerlig utbildning för nämndens politiker. Personal i verksamheten behöver också utbildning.
- Ja, det är en fråga som alltid behöver hållas aktuell.

4. Har ni några övriga synpunkter och/eller önskemål? Om ja, vänligen beskriv så utförligt som möjligt:

- Barnchecklistan har överlevt sig själv och bör ingå som en naturlig del i processen.

4. Några avslutande reflektioner

Det är både intressant och givande att ta del av hur de olika nämnderna och dess förvaltningar under 2010 har arbetat relaterat till barnkonventionen. En del förvaltningar redogör mer konkret hur de har gått tillväga, medan andra beskriver i betydligt mer översiktliga ordalag.

Det varierar en del då det gäller förvaltningarnas och nämndernas användning av barnchecklistan, en del nämnder/förvaltningar använder den regelbundet, medan vissa knappt använder den alls. Förslaget om att göra en översyn av barnchecklistan och tydliggöra hur den bör användas är absolut värt att överväga.

Gällande behov av kompetensutveckling svarar flera förvaltningar att det finns behov av kontinuerliga kompetenshöjande insatser, bland såväl politiker som tjänstemän. Några förvaltningar upplever däremot inte att något sådant behov föreligger. Som tidigare nämnts framgår det av den nya nationella strategin att det bland annat är kommunernas ansvar att erbjuda lämpliga kompetenshöjande insatser för berörda yrkesgrupper, då det gäller barns rättigheter.

Avslutningsvis vill jag tacka er för att ni har tagit er tid att besvara mina frågeställningar angående tillämpning av barnkonventionen samt de kartläggande frågorna gällande barnchecklistan och behov av kompetenshöjande insatser. Era svar kommer, tillsammans med den nya nationella strategin, att vara viktiga utgångspunkter i det fortsatta arbetet med att förverkliga barnkonventionen i Trelleborgs kommun.

Trelleborg 2011-04-20

Karin Jeppsson,
Barnkonventionssamordnare

Fastighetsförvaltningen

Artikel 3 i barnkonventionen: Barnets bästa ska komma i främsta rummet vid alla beslut som rör barn.

- 1. Hur har ni under år 2010 arbetat för att barnets bästa ska komma i främsta rummet?**

Svar: Ja, i möjligaste mån i ställt i relation till den grad beslut har påverkat barn och unga.

- 2. Hur har ni år 2010 gått tillväga för att låta barn komma till tals i de frågor som rör dem?**

Svar: Vid exempelvis byggprojekt inom skola/förskola bereds verksamheten tillfälle att yttra sig över åtgärder samt att medverka i utformning av åtgärder. Med verksamhet avses såväl berörd personal som barn och elever. Inhämtande av synpunkter från barn och elever hanteras generellt av personal på berörd skola/förskola.

Vi har tagit fram en kostpolicy som ska föra fram demokratin vid matsedelplaneringen i form av mat- och kostråd på alla förskolor och skolor. Detta ska under 2011 implementeras.

- 3. Har ni under år 2010 på något sätt förmedlat kunskap till barn och/eller vuxna om barnets rättigheter?**

Svar: Nej

- 4. Övriga insatser under 2010: Utöver vad som framgått av ovanstående; har ni på andra sätt arbetat med insatser riktade till barn och unga?**

Svar: Nedan redovisas ett antal projekt som berört barn och som har utförts under 2010

Uddens förskola

Tillbyggnad av 2 avdelningar samt utökning av utemiljö.

Verksamheten har medverkat under hela projektet och haft stort inflytande på den slutliga utformningen. Bl. a. har förskolan utrustats med utesovplatser och kreativ utemiljö.

Ny förskola i Skegrie

Produktion av en ny förskola på 6 avdelningar inom Skegrie pågick under året. Arbetet har bedrivits i nära samarbete med verksamheten och stor vikt har lagts vid skapandet av tilltalande och kreativa ytor för barnen såväl inom som utomhus.

Ombyggnad av Modeshögsskolan till förskola

Ombyggnation av Modeshögsskolans gamla skolhus till 2 avdelningar förskola har utförts under året. Arbetet har bedrivits i nära samarbete med verksamheten och stor vikt har lagts vid skapandet av tilltalande och kreativa ytor för barnen såväl inom som utomhus utifrån fastighetens förutsättningar. Därutöver har även lekutrustning kompletterats.

Liljeborgsskolan – ny sporthall

Nybyggnation av sporthall inom Liljeborgsskolans område har utförts under året. Denna kommer att utnyttjas under både skoltid och fritid. Sporthallen består av en stor hall med handbollsmått som även kan delas in i två mindre hallar samt en mindre aktivitetshall. I anslutning till den nya sporthallen finns även en s.k. kombiplan med konstgräs för utomhusaktiviteter.

Även här har elever medverkat aktivt med förslag och önskemål som sedan i möjligaste mån har arbetats in i projektet. Kombiplanen är t.ex. en direkt följd av dessa förslag.

Söderslättsgymnasiet Hus A

Ombyggnad av A byggnaden inom gymnasiet påbörjades under året. Verksamheten medverkar under hela projektet och haft stort inflytande på den slutliga utformningen.

Alstad skola

Omfattande upprustning och ombyggnad av den yttre miljön har utförts under året i samarbete med tekniska förvaltningens parkavdelning

Östra skolan

Omfattande upprustning och ombyggnad av den yttre miljön har utförts under året i samarbete med tekniska förvaltningens parkavdelning

Fastighetsförvaltningen:

Kartläggande frågor kopplade till Barnbokslut 2010:

1. I vilken utsträckning har Barnchecklistan (bifogas) använts år 2010 då ni har fattat beslut som indirekt/direkt rör barn och unga?

Ange det svarsalternativ som passar bäst och förtydliga därefter ert svar.

1. I mycket stor utsträckning
2. I stor utsträckning
3. I varken stor eller liten utsträckning
4. I liten utsträckning
5. I väldigt liten utsträckning

Svar: 3

Vänligen förtydliga ert svar:

Svar: Se nästa fråga

2. Hur pass användbar upplever ni att Barnchecklistan är som arbetsmetod då ni ska fatta beslut som direkt/indirekt rör barn och unga?

Svar: det är oklart vem som ska ansvara för att barnchecklistan ska tillämpas och vid vilken tidpunkt i beslutsprocessen den ska tillämpas. Det känns som om barnchecklistan borde omarbetas i samråd med de som ska tillämpa den för att göra den mer användbar i verkligheten.

3. Upplever ni att det finns behov av kompetenshöjande insatser då det handlar om att tillämpa barnkonventionen?

Om nej, vänligen motivera ert svar:

Om ja, vänligen beskriv era behov av kompetenshöjande insatser:

Svar: Ja, se fråga 2

4. Har ni några övriga synpunkter och/eller önskemål? Om ja, vänligen beskriv så utförligt som möjligt:

Svar: Nej

Fritidsnämnden

Fritidsnämnden har under år 2010 arbetat för att barnets bästa ska komma i främsta rummet. Barnen har fått komma till tals i de frågor som rör dem, exempelvis genom enkäter eller förfrågningar på våra fritidsgårdar. Fritidsgårdarna förmedlar även kunskap till barn om barnets rättigheter.

Fritidsnämnden ska i sin verksamhet prioritera barn- och ungdomar. En del verksamheter riktar sig direkt till barn- och ungdomar medan andra indirekt kommer barn och ungdomar till godo, detta främst i form av bidrag till föreningar som bedriver ungdomsverksamhet och genom tillhandahållande av lokaler för idrottsändamål.

Fritidsnämnden tillämpar nolltaxa för föreningsverksamhet som bedrivs för barn och ungdomar upp till och med tjugo år.

Aktiviteter under 2010

Kul-i-5 anordnades under sportlovsveckan i samarbete med ungdomsföreningar och kulturförvaltningen. Kommunens skolelever erbjöds ett flertal aktiviteter. Buss hämtade och lämnade eleverna från våra ytterområden.

Vid sport- och höstlov hade Badhuset och Ishallen utökat öppethållande. På Badhuset finns också möjlighet att boka barnkalas.

Barnens Vasalopp anordnades för förskolebarn i januari på Stortorget.

Sommarsimskola genomfördes i tre veckor på Badhuset för nybörjare från och med sju år. Buss hämtade och lämnade eleverna från våra ytterområden.

Fritidsförvaltningen anordnade fem dagars dagläger med olika aktiviteter på Östervångsstadion i juli månad för barn i åldern sju till tolv år.

Höstlovsaktiviteter arrangerades på Söderslättshallen vecka 44.

Under året har flera större arrangemang förutom sport- och höstlovsaktiviteter genomförts på ungdomsgårdarna, bland annat Fagerängsdagen, flera discon för mellanstadieelever samt UKM – ung kultur möts, en heldag för kulturintresserade ungdomar med närmare 100 deltagare plus stor publik.

Fritidsnämndens svar på kompletterande kartläggande frågor

1. I vilken utsträckning är Barnchecklistan använt år 2010 då ni har fattat beslut som indirekt/direkt rör barn och unga?

I mycket stor utsträckning. Fritidsnämndens verksamheter vänder sig till stor del till barn och ungdomar varför dessa av naturliga skäl sätts i främsta rummet.

2. Hur pass användbar upplever ni att Barnchecklistan är som arbetsmetod då ni ska fatta beslut som direkt/indirekt rör barn och unga?

Väl användbar.

3. Upplever ni att det finns behov av kompetenshöjande insatser då det handlar om att tillämpa barnkonventionen?

Nej. Kompetens finns redan.

4. Har ni några övriga synpunkter och eller önskemål? Om ja, vänligen beskriv så utförligt som möjligt.

Nej.

Fritidsförvaltningen Trelleborg

Jörgen Flink
Kulturchef och tillförordnad fritidschef

Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen

Varje år redovisar förvaltningen till nämnden och vidare till kommunstyrelsen hur man har beaktat barnkonventionen i de frågor och beslut som fattas och berör barn och ungdomar. Beslut som tas i gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden skall ha barn och ungdomars bästa i fokus, oavsett om de är under eller över 18 år.

Beslut som tas i gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden skall ha barn och ungdomars bästa i fokus, oavsett om de är under eller över 18 år. Eftersom många som studerar inom gymnasie- och vuxenutbildningen är över 18 år finns även andra former av elevdemokrati.

De studerande involveras i en mängd ärenden som inte nödvändigtvis är ärenden som beslutas i nämnden. I det pedagogiska förändringsarbetet som pågår inom gymnasie- och vuxenutbildningen ges studerande möjlighet att yttra sig, bland annat genom elevråden som delges föredragningslistan till nämndens sammanträde. Synpunkter från elever fångas därtill upp i de sammanhang behov finns, som till exempel genom elevernas aktiva deltagande i de lokala skyddskommittéerna och i skolkonferenserna.

Generellt gäller för alla studerande att frågor som handlar om elevdemokrati och delaktighet i skolfrågor tas upp med rektor, som avgör hur frågorna hanteras vidare.

Viktigt är att understryka att elevernas delaktighet är ett område som är prioriterat, med Barnchecklistan som en del, och även klar uttalat genom gymnasiets vision och mål där eleven står i fokus.

Studeranderepresentanter är välkomna att närvara vid nämndsmöten. Tyvärr har intresset från elevernas sida inte varit så stort som önskat från nämndens sida.

Andra former av elevengagemang i frågor som rör eleverna mer specifikt och direkt har diskuterats under året, bland annat i genomförandet av nämndsbeslutet Pris till bästa pedagog. Utnämmandet av de tre bästa pedagogerna involverade eleverna i hela processen på ett mycket aktivt sätt genom deras möjligheter att nominera kandidater till priset. Söderslättsgymnasiet genomför varje år en elevenkätundersökning som ger eleverna möjlighet att besvara frågor kring trivsel, bemötande, delaktighet, undervisning och skolaktiviteter. Söderslättsgymnasiets fortbildningsprogram av lärare i coachande förhållningssätt, lärande och bemötande som har genomförts under 2010, ger förutsättningar för att ytterligare utveckla elevernas möjligheter till delaktighet och inflytande.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Här kommer svaren i frågorna avseende barnbokslutet.

1. Inför varje nämnd har ordförande uppmärksammat ledamöterna om barnkonventionen och att alla beslut ska beaktas utifrån detta perspektiv.

I verksamheterna finns policies framtagna för att motverka kränkning och mobbing. All personal har en skyldighet att vakta barnens rättigheter och arbeta för att skapa ett demokratiskt förhållningssätt i skolans miljöer som helhet inklusive undervisningsmiljöerna.

2. Ungdomsberedningen och Söderslättsgymnasiets elevråd får alltid nämndens handlingar i samband med utskick och kallelse. Finns det ärenden i ärendelistan med speciellt intresse för eleverna poängteras detta. Alla nämndsmöten har varit öppna för allmänheten. Elevråd samt elevskyddsombud har varit aktiva under hela året. Alla elever ingår i mentorsgrupper som ger en nära och tillgänglig kontakt med lärarna.

3. Ja, se svar fråga 1.

4. Ej svar.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens svar på kartläggande frågor:

1. 2. I stor utsträckning.

2. Den är användbar i samband med beslut i nämnd och andra inrättningar.

3. Ja, det är en fråga som alltid behöver hållas aktuell.

4. Nej.

Individ- och familjeomsorgsnämnden och Vård- och omsorgsnämnden

Fråga 1.

I IFO-nämndens inriktningsmål står följande: "vid åtgärder som rör barn ska omtanke om barnets bästa alltid stå i förgrunden." Verksamheten har arbetat kontinuerligt med att utveckla detta övergripande mål.

Under 2010 har detta skett bland annat inom följande område:

- *BBIC (Barns behov i centrum)*
Alla utredningar gällande barn görs enligt utredningsmodellen BBIC. Modellen är framtagen och rekommenderas av Socialstyrelsen. Syftet med BBIC är att stärka barnperspektivet och delaktigheten för barn och deras familjer. Visionen med BBIC är att barn som är i behov av socialtjänstens insatser ska ha samma möjligheter som alla andra barn.
- *Barnsamtal*
Barnsamtal har genomförts i utredningar gällande barn som görs med stöd av Socialtjänstlagen, Lagen om vård av unga samt Föräldrabalken.

Nämnden har även utsett två tjänstemän som är barnrättsansvariga/barnkonventionsansvariga. En av tjänstemännen deltog på internationella barnrättsdagarna i Örebro.

Inom vård- och omsorgsverksamheten står barns bästa i fokus i det dagliga arbetet. Barnets synpunkter och inställning är viktiga inslag i allt arbete och de beslut som barn är berörda av. Principen om barnens bästa kommer till uttryck i både socialtjänstlagen (SoL) och lagen om särskilt stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). I individärenden har detta bl.a. inneburit att personlig assistans erbjudits i en större omfattning än vad som beslutats av försäkringskassan, med hänsyn taget till barnets bästa.

Fråga 2.

Se svar ovan

Fråga 3.

Alla barn som är placerade i familjehem eller på institution har fått Socialstyrelsens material om placerade barns rättigheter.

Fråga 4.

Litteratur kring barns rättigheter/barnkonventionen har införskaffats.

Individ- och familjeomsorgsnämnden och Vård- och omsorgsnämnden svar på kartläggande frågor:

Fråga 1.

Svar: 5

I nämndernas arbete tas hänsyn till barnets bästa utifrån barnets individuella behov. Generella beslut som rör barn är mindre vanliga.

Fråga 2.

Se svar ovan

Fråga 3.

Socialsekreterare på familjehemsenheten och utredningsenheten (0-12 år) är i behov av utbildning kring barnkonventionen. Tid för utbildning är planerad.

På en av årets IFO-träffar, då all personal inom IFO bjuds in, kommer temat att vara barnkonventionen.

Trelleborg som ovan

Anna Borgius
Tf socialchef

Kommunledningsförvaltningen

Arbete och Försörjning

1. Hur har ni under år 2010 arbetat för att barnets bästa ska komma i främsta rummet?

Arbete och Försörjning består av flera olika verksamheter, vars gemensamma beröringspunkt är den målgrupp man arbetar med och vänder sig till, dvs. trelleborgare mellan 16 – 65 år. Gällande enheten för ekonomiskt bistånd, kommer bedömningen utifrån barnets bästa, eller barnperspektivet, ofta in vid bedömningen av rätten till bistånd. Arbetsmarknadsenheten beaktar också barnets bästa i de individuella bedömningarna man gör då man upprättar handlingsplaner.

Den verksamhet som specifikt riktar sig till unga (16 -24 år) har i sin verksamhetsidé att alltid utgå ifrån den unges (barnets) upplevelse av situationen. Under 2010 har verksamheten arbetat fram en profilmannual för att tydliggöra och säkerställa vikten av ett attraktivt och inkluderande förhållningssätt till unga.

2. Hur har ni år 2010 gått tillväga för att låta barn komma till tals i de frågor som rör dem?

Enheten för ekonomiskt bistånd handlägger bl. a. ansökningar utöver norm. Dessa ansökningar kan många gånger handla om barns specifika behov av exempelvis kläder, leksaker eller fritidsaktiviteter. I dessa ärenden för socialsekreterare samtals kring familjens situation både med föräldrarna och i vissa fall även barnen.

I de fall frågor som rör unga (16 -24 år) utgår verksamheten alltid ifrån den unges egen berättelse. Navigatorcentrum hade under 2010 5 156 besök. Samtliga av dessa samtal utgick från den enskildes upplevelse, erfarenhet och behov.

3. Har ni under år 2010 på något sätt förmedlat kunskap till barn och/eller vuxna om barnets rättigheter?

Under våren 2010 genomförde Arbete och Försörjning, enheten för ekonomiskt bistånd, en kartläggning med efterföljande utredning, kring familjer med långvarigt bidragsberoende. Utredningen bestod bl. a. av intervjuer med barn i ålder 12 – 18. Intervjuerna föregicks av samtal med föräldrarna där informationen gavs dels gällande själva utredningen men även generellt gällande försörjningsstödet och rättigheter att ansöka om medel utöver norm.

Verksamheten blev under 2010 beviljade medel från Länsstyrelsen för att metodutveckla och arbeta fram ett material kring frågor där hedersproblematiken är ett hinder för självförsörjning. I samband med detta har såväl medarbetare inom verksamheten som representanter från berörda målgrupper tagit in och förmedlat kunskap om mänskliga rättigheter och barnkonvention.

4. Övriga insatser under 2010: Utöver vad som framgått av ovanstående, har ni på andra sätt arbetat med insatser riktade till barn och unga?

Arbete och Försörjning har som ett av sina uppdrag att samordna insatser för unga 16 -24 år. Inom ram för detta uppdrag genomfördes under 2010 flertalet insatser, se vidare verksamhetsberättelse Navigatorcentrum 2010 samt www.navigatorcentrumtrelleborg.se

Utifrån gjord utredning kring barn som växer upp i familjer med långvarigt bidragsberoende påbörjade verksamheten under hösten/vintern 2010 ett implementeringsarbete inom enheten för ekonomiskt bistånd för att aktivt arbeta med barnperspektiv i den dagliga handläggningen. Detta arbete kommer att utvecklas och följas upp under 2011.

Cecilia Lejon, Verksamhetschef
Arbete och Försörjning

Kommunikation och Medborgarservice

Barn- och Ungdomsberedningen och Ungdomsrådet (artikel 12 och 42)

Karin Jeppsson tog i början av 2010 över som barnkonventionssamordnare efter Lizian Kyréus som då gick i pension. I uppdrag ingår bl.a. att vara ansvarig tjänsteman för Barn- och ungdomsberedningen och Ungdomsrådet.

Ungdomsrådet består av ett 20-tal ungdomar från högstadieskolorna och Söderslättsgymnasiet i Trelleborgs kommun. Till största del bestämmer ungdomarna själva vad de vill inrikta sig på under mötena och de har utsett en ordförande. Barnkonventionssamordnaren sköter den administrativa biten, t.ex. kallelser och deltar givetvis på samtliga möten. Under 2010 träffades ungdomarna i Ungdomsrådet politikerna i Barn- och ungdomsberedningen, och barnkonventionssamordnare i snitt två gånger i månaden. Detta med undantag för uppehåll under loven.

Under 2010 hade Ungdomsrådet besök av olika förvaltningar, bl.a. Stadsbyggnadskontoret, Miljöförvaltningen och kostchefen på Fastighetsförvaltningen. Träff med kommundirektör Christer Fredriksson hanns också med våren 2010. Hösten 2010 hade Ungdomsrådet och Barn- och ungdomsberedningen en heldag (introduktionsdag) på Parken. Barnkonventionen, gruppdiskussioner gällande Ungdomsenhetens utbud, information om Navigatorcentrum och Ung Framtid, samt senare under denna dag gruppdiskussioner kring vad utifrån ungas synvinkel som är bra, respektive skulle behöva förändras i Trelleborg, stod på programmet denna dag. Kollektivtrafiken i samt till och från Trelleborg ett av de mer framträdande ämnena i ungdomarnas gruppdiskussioner.

Hösten 2010 träffade Ungdomsrådet sedermera en av trafikutvecklarna på Skånetrafiken. Det blev intressanta och givande diskussioner angående busslinjer, busstider, priser med mera. Kollektivtrafik är verkligen något som engagerar ungdomarna. Innan jul hanns det också med studiebesök hos Polisen i

Trelleborg, där det bl.a. diskuterades kring trygghet, otrygghet och hur Polisen arbetar. Under 2010 lämnade Ungdomsrådet in ett medborgarförslag, som gällde önskemål om att alla fotbollsklubbar i Trelleborgs kommun skulle få tillgång till konstgräsplaner.

I slutet av 2010 påbörjade Ungdomsrådet sin planering inför familjedagen som de sedan, med stöd av barnkonventionssamordnaren, arrangerade söndagen den 3 april 2011. Bortåt ett par hundra barn och vuxna besökte då Parken. Det var många glada barn som provade på ansiktsmålning, fiskdamm, gick på skattjakt, provade på taekwondodans eller deltog i talangjakten. Ungdomarna gjorde att kanonbra jobb med familjedagen.

Partnerskapet för barnkonventionens genomförande

Trelleborg är sedan år 2004 en av, numera tio kommuner, som är medlemmar i *Partnerskapet för barnkonventionens genomförande* (förkortas i fortsättningen partnerskapet). Under 2010 deltog barnkonventionssamordnaren på de tjänstemannamöten (februari och september) som hålls cirka två gånger per år. Därtill ytterligare två möten som hålls för både politiker och tjänstemän; i maj respektive månadsskiftet november/december. Barnkonventionssamordnaren och Staffan Cederö, ansvarig politiker för Trelleborgs medverkan i partnerskapet, deltog båda på de gemensamma möten för de politiker och tjänstemän som ingår i partnerskapet.

I mitten av november medverkade barnkonventionssamordnaren, tillsammans med samordnaren för partnerskapet, på utställningen på dagarna för mänskliga rättigheter, MR-dagarna, i Örebro. Några dagar senare deltog barnkonventionssamordnaren även på *World Child and Youth Forum*; en seminariedag på Stockholms slott, som kungafamiljen bjöd in till.

Trelleborg med i "Barn och unga i samhällsplaneringen"

År 2010 var Trelleborg en av sex kommuner i landet som ansökte om att få bli försökskommuner inom ramen för Trafikverkets regeringsuppdrag att testa nya metoder och rutiner i syfte att öka barns och ungas delaktighet och inflytande i samhällsplaneringen. Övriga kommuner som deltar är Borlänge, Hällefors, Göteborg, Örebro och Östersund.

Trelleborg utsågs i juni 2010 av Trafikverket att till och med år 2012 arbeta med att öka barns och ungas delaktighet och inflytande i samhällsplaneringen. För Trelleborgs del handlar det om att barn och unga i olika ålder, från förskoleålder och uppåt, ska medverka i planeringen inför pågatågans ankomst till Trelleborg.

Barnkonventionssamordnaren är projektledare och leder arbetet i nära samarbete med Stadsbyggnadskontoret. Under hösten 2010 antog kommunstyrelsen en projektbeskrivning samt en överenskommelse med Trafikverket. Trafikverket bidrar med 50 000 kr. i projektstöd och även kommunstyrelsen fattade i höstas beslut om att också avsätta 50 000 kr till projektet.

Därtill påbörjades arbetet med att rekrytera skolor i Trelleborg vars pedagoger och elever aktivt kommer att arbeta inom ramen för detta projekt. De skolor som medverkar är Näktergalens förskola, Östra skolan, Liljeborgskolan 7-9 samt Bastionskolan. Förutom förskola och skola kommer även referensklasserna, Ungdomsrådet och Navigatorcentrum framöver att vara viktiga aktörer i projektet.

Under hösten 2010 deltog, för Trelleborgs kommuns räkning, ansvariga tjänstemän och, för detta projekt, ansvarig politiker från Trelleborg på de två nätverksträffar som Trafikverket bjöd in de sex kommunerna till, i september och december.

Alkohol- och drogförebyggande samordning (artikel 3)

I början av 2010 genomfördes en andra omgång av utbildning för ett antal gymnasielärare i metoden Classroom Management (CM). En annan benämning av CM är *Ledarskap och förhållningssätt i klassrummet*. Att barn och unga lyckas i skolan är en av de viktigaste skyddsfaktorerna i syfte att förebygga droganvändning och andra normbrytande beteenden. CM är en av de metoder som skolor rekommenderas att använda inom ramen för drogförebyggande arbete. CM bygger på att stärka det som är positivt och har ett särskilt fokus på kommunikationen mellan läraren och eleven.

Under 2010 genomfördes den nationella informationsinsatsen *Tänk Om*, med syfte att upplysa föräldrar om varför tonåringar inte bör förses med alkohol. Det är sedan länge välkänt att barn som bjuds på alkohol av sina föräldrar, dricker mer och berusar sig mer än barn som inte får lov att dricka. Det finns också ett samband mellan berusningsdrickande och narkotikaanvändning. Undersökningar har visat att bland ungdomar som använt narkotika har majoriteten av dem gjort det då de har varit berusade. Den alkohollagstiftning vi har syftar bl.a. till att skydda minderåriga från alkoholens skadeverkningar, och föräldrar är bland de allra viktigaste förebyggarna.

I Trelleborg genomfördes, inom ramen för Tänk Om, lokala kampanjer inför Valborg, inför sommarlovet samt i december inför jullovet. Lokala avsändare var Trelleborgs kommun, Polisen och Nattvandrarerna. Aktiviteterna bestod bl.a. av att dela ut broschyrer på stan, annonser i Trelleborgs Allehanda, debattartiklar och brev till föräldrar.

I övrigt bjöd ett antal högstadieskolor under 2010 in föräldrar till temakvällar angående tobak, alkohol och narkotika. Detta i syfte att öka föräldrars kunskap om situationen gällande unga i Trelleborg, delge föräldrar förebyggande tips samt ge föräldrar möjlighet att samtala och nätverka med varandra gällande denna viktiga fråga. Skola, socialtjänst, polis, alkohol- och drogförebyggande samordnare och Föräldraföreningen mot Narkotika (FMN) planerade och genomförde dessa möten gemensamt.

Strategiskt folkhälsoarbete och barnkonventionen

Dåvarande folkhälsoenheten genomförde en Hälsovecka under våren 2010. Aktiviteterna under veckan syftade till att verka för ökad fysisk aktivitet och bättre matvanor och riktade sig i stora delar till barn och unga. Inspirationsuppvisningar, aktiv familjeunderhållning och prova-på aktiviteter genomfördes i samarbete med föreningar och skolan. Hushållningssällskapets matinformatör föreläste om bra mat för barn för föräldrar .

Strategiskt folkhälsoarbete och projektutveckling i samarbete med måltidsservice har lett till att Fokus Matglädje kommer att genomföras i Trelleborg 2011. En del i projektet är goda matvanor i förskola och skola.

Ungefär en tredjedel av alla barn har allergi eller astma. En genomtänkt miljö i förskola och skola kan minska besvären och underlätta vardagen för dessa barn.

I samarbete med Region Skåne har allergironder introducerats som ett folkhälsoarbete i Trelleborgs kommun. Miljöförvaltningen och skolnämnden beslutade 2010 att allergirond skall vara obligatorisk i förskolor och skolor.

Hälso- och trygghetsrådet initierade att arbetet med att ta fram en folkhälsoplan påbörjades hösten 2010 och har föreslagit barn och unga som en prioriterad grupp och folkhälsomål 3, Trygga uppväxtvillkor som ett av de mest angelägna områdena folkhälsomålen för Trelleborgs kommun.

Inom ramen för det strategiska folkhälsoarbetet har uppföljning skett av hälsoutvecklingen bland barn och unga. Barn och unga i Trelleborg har generellt en god hälsa. Angelägna områden för fortsatt god hälsoutveckling är att andelen elever som klarar skolans mål ökar så att unga ges goda förutsättningar att bli delaktiga i samhället genom arbete och studier.

Under hösten 2010 kunde tecken på ökad psykisk ohälsa bland skolbarn fångas upp i tidigt skede och motverkas av skola och socialtjänst. Det kan även konstateras att andelen överviktiga barn synes minskat något under året. Samarbete med barnhälsovårdens utvecklingsenhet har inletts i för att tillsammans skapa bättre förutsättningar för god hälsa hos barn och unga 0-18 år i Trelleborg.

Kulturnämnden

Kulturnämndens samlade verksamheter vänder sig i mycket stor grad till barn och ungdomar. Därför anpassas all verksamhet så att den ska bli så bra som möjligt för våra unga invånare. Barnchecklistan används vid beslut som rör barn.

Förutom de två utbildningsnämnderna så är troligen kulturnämnden den nämnd som har mest inriktning mot våra barn och unga.

Biblioteket:

På biblioteket drivs en omfattande barnverksamhet med två barnbibliotekarier och samverkan med kommunens skolbibliotek. Skolbiblioteksverksamheten i Skegrie och Gislöv fungerar utmärkt.

Barnverksamheten har bedrivits med sedvanlig kraft. Den har som vanligt bl.a. omfattat 6-årsbesök, regelbundna bokprat för skolklasser, 5-årsparad, föräldramöten, undervisning av förskolans bokombud. Alla landsbygdsskolor får biblioteksservice via bokbussen.

Trelleborgs museer med Axel Ebbes Konsthall och Trelleborgen:

Museerna erbjuder en hands-on-baserad pedagogik, en väldigt viktig resurs och komplement för övrig skolverksamhet. Inte minst är museerna till stor hjälp för elever med bristande kunskaper i det svenska språket liksom för alla som tar till sig praktisk kunskap lättare än teoretisk. Förutom till skolorna i Trelleborg, riktar sig verksamheten också till Vellinge och Svedala skolor.

De tre institutionerna med sina varierande utställningar utgör ofta bas för museipedagogiken men lika ofta är man ute i olika miljöer, det kan vara arkeologiska undersökningar, konstnärsverkstäder, stadsvandringar mm. Idag finns två museipedagoger anställda men delar av den övriga museipersonalen deltar tidvis också i den pedagogiska verksamheten. Trelleborgs Museum leder därtill ett regionalt uppdrag som ansvarsmuseum för publik arkeologi i Skåne.

Museerna erbjuder även barn att på sin fritid delta i arrangemang som museiklubbar, sommarviking, samt olika sport- och kulturlovsaktiviteter. Därtill tillkommer diverse andra arrangemang och projekt som riktar sig till våra yngre medborgare.

Kulturnämndens svar på kompletterande kartläggande frågor

1. I vilken utsträckning är Barnchecklistan använt år 2010 då ni har fattat beslut som indirekt/direkt rör barn och unga?

I övergripande frågor rörande kulturell verksamhet med inriktning mot barn och unga, t ex kulturpolitiska mål och förändringar i kulturnämndens verksamheter.

2. Hur pass användbar upplever ni att Barnchecklistan är som arbetsmetod då ni ska fatta beslut som direkt/indirekt rör barn och unga?

Kulturnämndens verksamhet riktar sig i hög grad till barn och unga, varför man anser barnperspektivet enligt barnkonventionen tillgodoses.

3. Upplever ni att det finns behov av kompetenshöjande insatser då det handlar om att tillämpa barnkonventionen?

Nej, då kulturnämndens verksamhet riktar sig till barn och unga. Kulturförvaltningens personal utgår i sitt dagliga arbete både direkt och indirekt från behov och önskemål från barn och unga.

4. Har ni några övriga synpunkter och eller önskemål? Om ja, vänligen beskriv så utförligt som möjligt.

För kulturnämnden

Jörgen Flink
Kulturchef

Miljöförvaltningen

Barnbokslut 2010 utgår från artikel 3, artikel 12 samt artikel 42

Artikel 3 i barnkonventionen: Barnets bästa ska komma i främsta rummet vid alla beslut som rör barn.

5. Hur har ni under år 2010 arbetat för att barnets bästa ska komma i främsta rummet?

Svar: Se Samhällsbyggnadsnämndens Barnbokslut 2010, (Miljöförvaltningens rapport 2/2011) (bifogas)

Artikel 12 i barnkonventionen: Varje barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör henne/honom. Barnets åsikt ska beaktas i förhållande till barnets ålder och mognad.

6. Hur har ni år 2010 gått tillväga för att låta barn komma till tals i de frågor som rör dem?

Svar: Detta arbetssätt bör vi utveckla vidare och diskutera under hösten 2011.

Artikel 42 i barnkonventionen: Konventionsstaterna åtar sig att genom lämpliga och aktiva åtgärder göra konventionens bestämmelser och principer allmänt kända bland såväl vuxna som barn.

7. Har ni under år 2010 på något sätt förmedlat kunskap till barn och/eller vuxna om barnets rättigheter?

Om ja, vänligen beskriv hur: Endast internt till vuxna.

8. Övriga insatser under 2010: Utöver vad som framgått av ovanstående; har ni på andra sätt arbetat med insatser riktade till barn och unga?

Svar: Se Samhällsbyggnadsnämndens Barnbokslut 2010, (Miljöförvaltningens rapport 2/2011).

Kartläggande frågor, svar från Miljöförvaltningen:

Syftet med dessa frågor är främst att bedöma vilka stödjande insatser som kan tänkas behövas för, såväl politiker som tjänstemän, då det handlar om att tillämpa barnkonventionen. Era svar kommer att ligga till grund för hur arbetet med barnkonventionen kan behöva utvecklas i Trelleborg. Tack för er hjälp!

- 1. I vilken utsträckning har Barnchecklistan (bifogas) använts år 2010 då ni har fattat beslut som indirekt/direkt rör barn och unga?**

Ange det svarsalternativ som passar bäst och förtydliga därefter ert svar.

Svar: I stor utsträckning.

Vänligen förtydliga ert svar:

Alternativ 2

Barnchecklistans frågor är införlivade i samhällsbyggnadsnämndens/tidigare miljönämndens beslut med en formulering som avser att man har tänkt på hur beslutet berör barn, se Miljöförvaltningens rapport 2/2011.

- 2. Hur pass användbar upplever ni att Barnchecklistan är som arbetsmetod då ni ska fatta beslut som direkt/indirekt rör barn och unga?**

Svar: Bra och användbar arbetsmetod.

- 3. Upplever ni att det finns behov av kompetenshöjande insatser då det handlar om att tillämpa barnkonventionen?**

Om nej, vänligen motivera ert svar:

Om ja, vänligen beskriv era behov av kompetenshöjande insatser:
Det behövs kontinuerlig information, eftersom det sker byte av både personal och nämndsledamöter.

- 4. Har ni några övriga synpunkter och/eller önskemål? Om ja, vänligen beskriv så utförligt som möjligt:**

Med vänlig hälsning
MILJÖFÖRVALTNINGEN

Lilian Flygare Ivarsson

Miljöinspektör

Räddningsnämnden/Räddningstjänsten

Konkreta exempel

Första hjälpen-utbildning för 5-åringar

Under året har projektet med information till 5-åringar fortsatt. Informationen/utbildningen innehåller baskunskaper inom området brand och första hjälpen. Under 2010 deltog ca 500 barn i utbildningen. Totalt har ca 1500 barn genomgått utbildningen.

Utbildningen genomförs på brandstationen i Trelleborg.

Besöket på räddningstjänsten tar ca 1 timme. En halvtimme blir det lektion då man bl.a. går igenom Bamses agerande vid en olycka, utifrån en bok. Denna bok får barnen med sig tillbaka och kan sedan arbeta vidare i den på egen hand. När teorin är slut får barnen titta närmare på räddningstjänstens och sjukvårdens fordon.

Brandutbildningar för årskurs 2, 5 och 8.

Räddningstjänsten bedriver även utbildningar för årskurs 2, 5 och 8. I samband med utbildningen åker en instruktör ut till skolan, och genomför klassvisa utbildningar.

För årskurs 2 är utbildningen teori under drygt 1 timme.

För årskurs 5 är utbildningen teori under 1,5 timmar.

För årskurs 8 är utbildningen teori under 2 timmar.

Under 2010 utbildades ca 1500 elever.

Information och uppvisningar

Räddningstjänsten har under året deltagit vid olika informationstillfällen där allmänheten och barn fått tillfälle att titta på räddningstjänstens utrustning. Som exempel på sådana tillfällen kan anges ett flertal fotbollsläger för unga, Fagerängens dag samt *glöm inte ljusen kampanjen* i samband med julfirandet. Dessutom medverkade räddningstjänsten vid "Hamnens dag" och genomförde där en dykuppvisning.

Räddningstjänsten har även genomfört information angående brandsäkerhet på transitboendena för flyktingbarn.

Räddningstjänstens arbetsätt

Räddningstjänstens metod för att förverkliga intentionerna i Barnkonventionen bygger på påverkan i ett tidigt skede av de beslut som fattas i Räddningsnämnden. Det är i beredningsutskottet inför nämndssammanträdena, som barns rättigheter skall tas till vara. Om det där framkommer att beslutet verkligen påverkar barn och unga finns sedan möjlighet att lyfta detta till nämnden. För att underlätta för beredningsutskottet följs nedanstående punkter

Att utsedd tjänsteman, eller ersättare, bereds möjlighet att gå igenom beredningsutskottets ärenden innan mötet genomförande. Detta ger möjlighet att i ett tidigt skede ta till vara barns rättigheter.

Att beredningsutskottet har en stående punkt där ärenden och åtgärder, som påverkar barn och barns rättigheter, värderas enligt Barnchecklistan.

Räddningstjänsten medverkar dessutom i många arbetsgrupper och forum där barns och yngres säkerhet påverkas direkt eller indirekt.

Inför 2011 kommer arbetssättet att förändras då räddningstjänsten inte har en egen nämnd längre utan den politiska styrningen sker direkt från kommunstyrelsen.

Skolförvaltningen

Inledningsvis kan liksom för tidigare år konstateras att den tidigare skolnämnden och dess förvaltning utifrån ansvarsområdet hade till huvuduppgift att svara för barns och ungdomars lärande från förskolan upp t.o.m. grundskolan och då naturligt skulle beakta barnperspektivet och därmed ha barnets bästa i fokus.

Detta kommer inte minst till uttryck i den skolplan, som kommunfullmäktige antog den 25 februari 2008 på förslag från skolnämnden. Skolplanen gäller för åren 2008-2010 (och har förlängts till den 30 juni 2011).¹

Personalen inom förskola/skola måste vara väl informerade om vad som står i våra nationella styrdokument. Såväl skollag som läroplaner bygger på barnkonventionens riktlinjer och intentioner. Följer vi skollag och läroplaner följer vi också t.ex. barnkonventionen.

Uppföljning av barns och elevers delaktighet och inflytande redovisas varje år i den kvalitetsredovisning, som kommunen ska upprätta. Den ska omfatta såväl kommunalt bedriven skolverksamhet som kommunalt bedriven förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg. Kvalitetsredovisningen för 2010 är under utarbetande och kommer efter fastställande senare under 2011 att publiceras på kommunens hemsida.

Skolnämnden behandlade våren 2010 ett medborgarförslag om matbrickorna i skolornas matsalar och om kvaliteten på skolmaten. Skolnämnden uppdrog i samband med detta åt skolförvaltningen att en enkät om skolmåltiderna och kvaliteten på skolmaten skulle genomföras bland eleverna i grundskolan. De s.k. referensklasserna på Väståkraskolan valdes ut att besvara en enkelt utformad enkät.

Skolnämnden har i sina yttranden över olika planärenden under året och även tidigare år beaktat barnperspektivet och påpekat vikten av att behovet av förskola och skola beaktas genom hela planprocessen och att trafiksäkerhetsaspekterna beaktas vid all planering av infrastruktur, bostäder etc. i anslutning till förskolor, skolor etc.

I lokala skolfrågor är det rektorerna som har hanterat frågor om elevinflytande med beaktande av nationella styrdokument.

Arbetet med barnens/elevernas rättigheter ska bedrivas kontinuerligt i undervisningssituationen dels genom kursplanearbete i t.ex. svenska och samhällsorienterande ämnen, dels genom ett övergripande skolutvecklingsarbete där arbetet ska genomsyra all verksamhet i förskolan/skolan. Exempel på sådana aktiviteter (förutom ordinarie arbete mot kursplanemålen) som bedrevs 2010 liksom tidigare år är samlingar, studiedagar, löpande utvärderingsarbete, klasstid, mentorssamtal, utvecklingssamtal,

¹ I skolplanen finns en övergripande vision och ett antal konkreta mål angivna. Syftet är att ge alla barn/elever bästa möjliga inlärningssituation och förmåga att lyckas utifrån sina behov och förutsättningar.

Verksamheten ska ha en sådan inriktning att värdegrunden sätts i fokus för att stärka demokratin i skola och samhälle. På så sätt ska mobbning, sexuella trakasserier, våld, främlingsfientlighet och andra uttryck för bristande respekt för människors lika värde förebyggas. Detta kommer också till uttryck i skollagens inledande paragrafer och i FN:s barnkonvention

klassråd, skolråd och föräldramöten. Barnens och elevernas synpunkter beaktades och beaktas naturligt på olika sätt i dessa aktiviteter och i den dagliga verksamheten på skolor och förskolor.

Eleverna var och ska på olika sätt vara delaktiga i arbetsmiljöarbetet ute i verksamheten. Elevskyddsombud finns på 7-9-skolor.

Ytterligare information om barnperspektivet inom verksamheterna framgår av skolplanen och kommunens kvalitetsredovisning samt av skolornas egna kvalitetsredovisningar. Skolnämndens budget för 2010, tertialbokslut och årsbokslut för 2010 är exempel på andra viktiga informationskällor.

Trelleborg som ovan

Barbro Melander
förvaltningschef

Skolförvaltningen: Kartläggande frågor kopplade till Barnbokslut 2010

- 1. I vilken utsträckning har barnchecklistan använts år 2010 då ni har fattat beslut som indirekt/direkt rör barn och unga?**

Svarsalternativ 4: I väldigt liten utsträckning.

- 2. Hur pass användbar upplever ni att barnchecklistan är som arbetsmetod då ni ska fatta beslut som direkt/indirekt rör barn och unga?**

Den fungerar mer som en påminnelse om att ha barnperspektivet i beaktande vid beslutsfattande än som ett dokument, där varje fråga ska besvaras och utvecklas före beslut.

- 3. Upplever ni att det finns behov av kompetenshöjande insatser då det handlar om att tillämpa barnkonventionen?**

Det behövs framför allt tid för fortbildning och kontinuerlig utbildning för nämndens politiker om hur dessa frågor handläggs och arbetet med dessa inom verksamhetsområdet där uppdraget är barn och ungdomars utbildning och lärande.

Beslutsfattarna behöver utbildning för att implementeringen av den nya skollagen och de nya läroplanerna och kursplanerna (som börjar gälla den 1 juli 2011) påverkar vår verksamhet inte minst därför att många av nyheterna i skollagen syftar till att stärka barnens rättigheter ytterligare.

Personal i verksamheten behöver också utbildning för att implementeringen av den skollagen och de nya läroplanerna och kursplanerna ska bli bra. Rektorerna/förskolecheferna har tillsammans med personalen ansvar för att detta får genomslag i verksamheten.

- 4. Har ni några övriga synpunkter och/eller önskemål?**

Nej, inte i nuläget.

Barbro Melander
förvaltningschef

Stadsbyggnadskontoret

Barnbokslut 2010, artiklarna 3, 12, samt 42

Svar fråga:

1. I ärenden där barn befaras kunna påverkas av utformningen hörs berörda specialister och deras synpunkter vägs in innan beslut fattas.
2. Vi har vid större frågor försökt att på ett enklare sätt förklara processer och innehåll i våra dokument och planer, exempelvis med ett stycke som sammanfattar Översiktsplanen, ÖP2010 på lättare svenska. Genom dessa enklare texter kan innehållet lättare kommuniceras med barn och äldre barn kan till och med själv ta det till sig och komma med synpunkter.
3. Nej
4. Ett samarbete mellan Trelleborgs Kommun och Trafikverket har inletts med syfte att barn och unga ska vara delaktiga i planeringsarbetet inför pågatågens ankomst till Trelleborg.

Kartläggande frågor kopplade till Barnbokslut 2010

Svar fråga:

1. Alternativ nr 5. I väldigt liten utsträckning
Då alla våra beslut som direkt eller indirekt rör eller påverkar barn och ungdomar bygger på långtgående utredningar och analyser där olika värden vägs mot varandra kan man inte genom en enkel checklista få svar på om syftet med barnkonventionen efterlevts. Syftet med Stadsbyggnadskontorets arbete är att skapa ett långsiktigt hållbart samhälle.
2. Se fråga 1 ovan
3. Nej, vi bedömer i dagsläget inte att det finns behov för kompetenshöjande kunskaper i tillämpningen av barnkonventionen, däremot är det alltid intressant med en diskussion kring barns önskemål och vilka markanspråk/lokaliseringsanspråk som våra "organisationer" som tar hand om barnen har (ex skolor, dagis, fritid, sport).
4. Se fråga 3 ovan

Tekniska förvaltningen

Barnboks slut 2010 utgår från artikel 3, 12 och 42

Artikel 3, barnens bästa:

1. Barnens bästa beaktas som en naturlig process i allt förändringsarbete och nyanläggning.

Artikel 12, barnen komma till tals:

2. I arbetet med trafiksäkerhetsåtgärder har skolan varit delaktig.

Artikel 42, förmedlat kunskap om barnens rättigheter:

3. Nej

4. Övriga insatser

Tekniska förvaltningens ansvar är att fullgöra nämndens uppgifter och ansvar för frågor i kommunen beträffande allmän platsmark, trafikens infrastruktur, väghållning, småbåtshamnarna, torghandel, renhållning, vattenförsörjning, avloppshantering, energiförsörjning, kommunens fiberkabelnät.

En stor del av verksamheten som tekniska förvaltningen bedriver berör samtliga invånare i kommunen och därigenom även barnen. Den tekniska verksamheten är till stora delar en grundläggande förutsättning för annan kommunal verksamhet som direkt berör barn som t ex den verksamhet som bedrivs av skol- och socialförvaltning.

Förvaltningen har under året bedrivit utredningsarbete avseende att ytterligare förbättra trafiksäkerheten för de oskyddade trafikanterna i kommunen med två strategiska inriktningar:

- konfliktrisker mellan oskyddade trafikanter och fordon i det övergripande vägnätet
- trafiksäkerhet för elever i omedelbar anslutning till kommunens skolor och förskolor

Kommunfullmäktige beslutade 100329 att anslå 2,5 Mkr för investering i trafiksäkerhetsåtgärder.

Kommunledningsförvaltningen har utarbetat en trafikstrategi för Trelleborg där bland annat föreslås hastighetsbegränsning i innersta centrum från 50 km/h till 40 km/h. Trafikstrategin antogs av kommunfullmäktige 100125. Sänkningen av hastigheten kommer att minska skaderisken för alla trafikanter inom centrum.

Kommunfullmäktige beslutade 090615 att anslå 2,75 Mkr för investering i utbyggnaden av en cykelväg mellan Trelleborgs centralort och Skegrie. Cykelvägen har varit länge varit ett önskemål samt kommer att främja cykeltrafiken och trafiksäkerheten för de boende i Skegrie. Projektet färdigställdes under 2010.

Tekniska förvaltningen har prioriterat ombyggnad av lekplatserna: Östervångsparken i Trelleborg, Stora Beddinge och Stora Isie. Viktiga argument för dessa investeringar har varit att lekplatserna har föråldrade, nedgångna lekredskap och bristande säkerhet. Målsättningen är att förbättra standarden och miljön och därmed lekvärdet på lekplatserna i området samt att öka tillgängligheten för funktionshindrade.

Tekniska förvaltningens svar på kartläggande frågor kopplande till barnbokslut 2010

1. Användning av barnchecklistan:
Alt 5. I väldigt liten utsträckning

2. Hur pass användbar barnchecklistan är:
Ej användbar eftersom beaktande av barnen är naturlig del av processen.

3. Kompetenshöjande insatser:
Ja, En grundläggande utbildning för alla, gamla som nya medarbetare. Vi har en stor förändring på grund av åldersstrukturen

4. Övriga synpunkter
Barnchecklistan har överlevt sig själv och bör ingå som naturlig del av processen.

Martin Nilsson

Teknisk chef